

Hallituksen kelpoisuus, sidonnaisuudet ja ammattipätevyys

Työttömyyskassalain 11 a §:n mukaan työttömyyskassan hallituksen jäsenten on oltava hyvämaineisia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsen eikä vastuunalainen toimihenkilö. Edellytys koskee myös hallitukseen valittavia varajäseniä.

Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan vajaavaltaisella tarkoitetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 2 §:n perusteella alle 18-vuotiaasta henkilöä ja sellaista 18 vuotta täyttänyttä henkilöä, joka on julistettu vajaavaltaiseksi. Lisäksi Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan konkurssilain (120/2004) 4 luvun 13 §:n perusteella konkurssiin asetettu ei voi toimia kassan johdossa konkurssin alkamisen ja pesäluettelon vahvistamisen välisenä aikana. Tämä rajoitus on kuitenkin voimassa enintään neljä kuukautta konkurssin alkamisesta.

Työttömyyskassa vastaa siitä, että sen johtoon valittavat ja johdossa toimivat täyttävät työttömyyskassalain hyvämaineisuutta koskevat vaatimukset sekä siitä, ettei johtoon valittava ja siinä toimiva ole vajaavaltainen, konkurssissa tai liiketoimintakieltoon määrätty. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työttömyyskassan on hankittava riittävät selvityksen näiden edellytysten täyttämistä jokaisen johtoonsa kuuluvan osalta.

Kelpoisuutta rajoittavat määritelmät

Hallituksen jäsenellä ei saa olla edeltävien viiden vuoden aikana tuomioita mm. talousrikoksista tai muista kelpoisuuteen vaikuttavista rikoksista, kuten:

- taloudellisen hyödyn hankkiminen rikoksella
- velallisen epärehellisyys, varkaus, kavallus, kirjanpitorikokset, rahanpesu, petokset
- tietyt elinkeinorikokset (RL 30 luku), kuten kirjanpitorikokset tai muut kelpoisuuteen vaikuttavat rikokset
- vakavat julkisoikeudellisten velvoitteiden laiminlyönnit (verot).

Kelpoisuuteen vaikuttavat sakkorangaistukset huomioidaan lähtökohtaisesti edeltävien kolmen vuoden ajalta (ei esim. pysäköintivirhesakot).

Hallituksen ammattipätevyys

TKL 4 luku 11 a §:n mukaan kassan johdolla on oltava sellainen työttömyysvakuutustoiminnan tuntemus kuin kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai kassan palveluksessa on oltava riittävän päteviä ja kokeneita asiantuntijoita. Hallituksessa on oltava myös sijoitustoiminnan tuntemusta siten kuin kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai kassan palveluksessa on oltava riittävän päteviä ja kokeneita asiantuntijoita.

Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ammattipätevyyttä koskeva edellytys koskien työttömyysvakuutustoiminnan tuntemusta tarkoittaa erityisesti olennaisten etuuslakien, julkisen tehtävän

hoitamiseen liittyvän sääntelyn ja muutoksenhakuun liittyvien säädösten osaamista. Työttömyyskassa vastaa siitä, että kassanjohtajan, hallituksen jäsenten tai kassaan työsuhteessa olevien henkilöiden ammattipätevyys on kokonaisuutena (toisin sanoen hallituksen jäsenten ei edellytetä täyttävän yksilötasolla kaikkia ammattipätevyysedellytyksiä) sekä uusia henkilöitä valittaessa että jatkuvasti kassan toiminnan aikana sellainen, että lain edellytykset täyttyvät. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työttömyyskassan on pystyttävä osoittamaan, kuka sen johdossa tai siihen työsuhteesta olevista henkilöistä täyttää ammattipätevyysvaatimuksen eri osa-alueet.

Hallituksen sidonnaisuudet

Hallintolain 6 §:n ilmenevän hyvän hallinnon periaatteista johtuu mm. se, että kassan toiminnan on oltava puolueetonta ja objektiivisesti perusteltavissa. Toiminnassa ei saa ilmetä epäasiallisia lähtökohtia kuten omien etujen tavoittelua tai lähipiirin suosintaa.

Hallintolain 27 §:n mukaan esteellinen henkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan käsittelyllä tarkoitetaan sellaisia toimia, jotka voivat vaikuttaa päätöksen sisältöön. Käsittelyä ovat asian valmistelu ja valmistelutoimien johtaminen sekä osallistuminen päätöksen tekemiseen.

Esteellisyys voi syntyä muun muassa sen perusteella, että työttömyyskassan hallituksen jäsenellä tai toimivalla johdolla on yhteyksiä sopimuskumppaniin. Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan esteellisyyden aiheuttavia yhteyksiä ovat hallintolain 28 §:n perusteella muun muassa:

- työsuhde kassan sopimuskumppaniin,
- jäsenyys sopimuskumppanin hallituksessa tai muussa vastaavassa elimessä ja
- huomattava omistus kassan sopimuskumppanista.

Esteellisyys tulee huomioida esteellisen henkilön toimesta hallituksen kokouksissa asiakohdittain.

Hallituksen jäsenet voivat esteellisyyden valvomiseksi antaa ilmoituksen sellaisista sidonnaisuuksista, joilla objektiivisesti arvioiden voidaan arvioida olevan merkitystä päätöksentekotilanteissa. Asian arviointi on ilmoittajan vastuulla.

Hallituksen kelpoisuudesta ja ammattipätevyydestä voi lukea lisää täältä:

[Työttömyyskassoja koskevat määräykset ja ohjeet](#)